

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah.
Valja za celo leto..... \$6.00
Za pol leta..... 3.00
Za New York celo leto.... 7.00
Za inostranstvo celo leto... 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal holidays.
75,000 Readers

TELEFON: 2576 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 211. — ŠTEV. 211.

NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 3, 1920. — SREDA, 8. SEPTEMBRA, 1920.

VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

USTAŠKO GIBANJE MED ITALIJAN, DELAVSTVOM

ITALJANSKI DELAVCI SO SE POLASTILI NADALJNIH INDUSTRIJALNIH NAPRAV. — GIBANJE SE VEDNO BOLJ ŠIRI. VLADA JE PRIPRAVLJENA NA VSAK SLUČAJ.

London, Anglija, 7. septembra. — Izid celega gibanja je v glavni meri odvisen od akcije transportnih delavcev, — se glasi v poročilih, ki prihajajo iz Milana, v katerem se glasi, da se komunistični eksperiment pri upravi tvornic od strani delavcev širi z velikansko naglico.

Poročevalec Daily Telegraph-a pravi: — Nekako štiristo največjih naprav se nahaja sedaj pod despotiko vlado delavskih sovjetov. Za enkrat je opaziti v slošnem le red in to vsled politike vlade, ki se omejuje le na skrajno potrebno intervencijo. Vselej tega se tudi ne poroča o nikakih konfliktnih, razven par strelav katere se izmenja ponoči med delavci ter patrulami, ki stražijo ceste. Vigilancijski komiteji so bili ustanovljeni v skoro vseh tvornicah, da se tem potom prepreči poškodovanje ali uničenje lastnine in treba je priznati, da je bilo delo teh komitejev dosedaj zelo uspešno. Le malo delavcev so našli dosedaj, ki so kradli ali ropali in te so njih lastni tovariši strogo kaznovali.

V nekaterih slučajih so bile kazni izvanredne, kajti več kot enkrat so privezali tatove na droge ter jih izpostavili nočnemu dežju, dočim so delavci v drugih slučajih izročili tatove in roparje policeji.

Splošno so se širile govorice, da se bo tozadevno gibanje razširilo tudi na druge industrije, a tem govoricam se nasprotuje ter se domneva, da pomenjajo enostavno pretnje, čeprav so delavci v Milanu in Turinu zasedli tvornice, ki proizvajajo kompromirani kisik.

Velika negotovost vlada glede tega, kaj se bo zgodilo v naslednjem. Vlada brez dvoma ni nepraviljena, kajti čete s t-povji ter oklepnimi karami so razpostavljene na vseh strateških točkah v vseh industrijskih okrajih, čeprav ni pričakovati, da bi čete dejanski posegale vmes razven če bi pričeli delavci razgrajati ter uničevati lastnine tovarnarjev.

Za enkrat ni videti, da bi bila uravnava mogoča, kajti tako gospodarji kot delavci so trdni v svojem sklepu, da ne popuste.

Železnice so dobile navodila, da ne smejo sprejemati blaga iz tvornic, katerih so se polastili delavci.

Washington, D. C., 7. septembra. — Poročila, ki so dospela v roke tukajšnjega italjanskega poslanstva, kažejo, da je zajetje industrijskih naprav v industrijskih središčih Italije preje ekonomsko kot pa politično gibanje. Poslanstvo je objavilo naslednjo brzojavko:

Valed pomanjkajja premoga in surovin so lastniki tvornic v Italiji nameravali zapreti svoje naprave. V namenu, da se izogube izprti so se delavci v Milanu, Turinu in Genovi polastili tvornic ter jih pričeli obratovati na svoj lastni račun.

Značaj tega novega konflikta med kapitalom in delom je povsem ekonomski ter se vrši brez vsakega nasilja katerekoli vrste. Gibanje je omenjeno na kovinarske delavce in njih voditelji so izdali pozive na delavce, naj bodo mirni in naj se izogube vsem konfliktom.

Splošni položaj v deželi je še nadalje normalen.

NEMCI IN INTERNIRANJE BOLJŠEVIKOV

Zavezniki hočejo, da Nemčija nadzoruje internirane boljševeke, a nočejo dovoliti nikakih čet za to.

Paris, Francija, 7. septembra. Svet poslanikov je na svoji večerajnji seji, ki se je vršila pod predsedstvom Maurice Paleologa a, generalnega tajnika francoskega zunanjega urada, razpravjal o različnih nemških zahtevah, tilajočih se iztočno Prusije ter ustvarjanja posebnega vojaškega oddelka, ki naj bi nadzoroval tam internirane ruske boljševeške vojsake. Svet je sestavil odgovor, v katerem se odklanja vse tozadevne zahteve.

Paris, Francija, 7. septembra. Zunanji urad je danes izjavil, da je 128,000 ruskih sovjetskih vojakov pribežalo v iztočno Prusijo. Zavezniki niso zadovoljni s pogoji njih interniranja ter so naročili svojim poslanikom v Berlinu, naj pozovejo nemško vlado, da naj slednja internira te vojne jetnike soglasno z določbami mednarodnega prava. Prav posebno se zahteva, naj se begunec razoroži ter jih internira v jetniška taborišča.

PARNIK "BELVEDERE"

ki je bil določen, da bo odpeljal 21. septembra, odpluje že 18. septembra.

Kdor želi potovati s tem parnikom, naj se takoj prijavi ter naj potem uredi svoj odhod tako, da je pri nas v sredo, 15. septembra.

JAPONSKA ZAHTEVA PROSTO ROKO V KOREJI.

Tokio, Japonska, 6. septembra. Marki Okuma, eden najstarejših japonskih državnikov je sprejel večeraj skupino ameriških kongresnikov ter rekel v svojem nagovoru, naj se da Japonski prosto roko v Koreji, kjer si japonska vlada prizadeva ustvariti boljše razmere.

Marki je rekel nadalje da je poteklo že šestdeset let, ne da bi prišlo do združenja civilizacije iztočno in zapada, za katero se je on boril vse svoje življenje.

Bekel je nadalje, da je izseiniško vprašanje polno težkoč, da pa je kljub temu mogoče najti pripravo in prijateljsko rešitev, ker zaupa inteligenci ameriških zakonodajalcev.

Izjavil je, da se je Japonska pomirila vpričio ameriške aneksije Havajskih otokov in Filipinov ter je sprejela kot verodostojne izjave ameriške vlade, da je ta aneksija edinole v korist prizadetih narodov.

"DIVJA" STAVKA PREMOGARJEV.

Pittsburgh, Pa., 7. septembra. — Kljub nasprotnim pričakovanjem se danes niso vrnila na delo vsi premogarji, ki so vprizorili takozvano "divjo" stavko. Glasi se, da je še vedno ostalo doma 100,000 mož.

PARNIK "REGINA"

odpluje dne 6. oktobra. Vožnja do Trsta vstevši vojni davke, stane samo \$93.50.

Kdor želi potovati s tem parnikom, naj nam takoj piše za pojasnilo.

SLIKA GRŠKEGA MINISTRSKEGA PREDSEDNIKA, PAR DNI POTEM, KO JE BIL VPRIZORJEN NANJ ATENTAT.

RAZNE NOVOSTI IZ POLITIČNIH TABOROV

Harding je govoril pred delavci. Cox in Irsko. — La Follette in njegova politika.

Marion, Ohio, 7. septembra. — Čsem tisoč dleavcev, ki je slavilo v enem tukajšnjih parkov Labor Day, je z velikim navdušenjem pozdravilo senatorja Hardinga, da veruje v unijonizem, to je v pravico delavcev, da se pogajajo z delodajalci. Republikanski kandidaat se je zavzel nadalje za stvorenje odsekov, v katerih naj bi bili zastopani tako delavci kot delodajalec in ki naj bi skrbeli za medsebojni sporazum. — Niti eni, niti drugi del naj ne vlada, — je rekel senator, — pač pa naj oba dela skupaj delujeta za najboljšo korist splošnosti.

Navdušeni sprejem, katerega je bil deležen senator, kaže, da je trditev, da je Harding neprijubljen pri delavcih, neresnična.

Minneapolis, Minn., 7. septembra. — Na vprašanje, ki mu je bilo stavljeno direktno v St. Paul, kakšno je njegovo stališče napram irski, je odgovoril governor Cox, demokratični predsedniški kandidaat: — Jaz sem za to, da se princip samodoločbe uveljavi na Kitajskem, Japonskem, v Perziji, Turčiji in tudi na Irskem.

Milwaukee, Wis., 7. septembra. Upliv, katerega ima senator Robert La Follette v Wisconsinu, bo postavljen na težko preizkušnjo, kajti vršile se bodo primarne volitve, tekom katerih se bo odločilo, če bo zopet nominiran kandidaat La Follette, James Thompson iz La Crosse ali pa senator Lenroot. Predidčo kampanja je bila zelo ostra in čeprav ni La Follette direktno agitiral za svojega kandidata, je vendar vprizoril številne napade na Lenrota ter ga prav posebno vzel v roke radi njegovega stališča napram Eseh-Cummings predlogi, s katero se je železnice zopet vrnilo v roke privatnih lastnikov.

Nopartisan Liga, koje upliv je v Wisconsinu v teku zadnjih dveh let zelo zrastel, se zavzema za La Follette-a, oziroma njegovega kandidata Thompsona.

POZOR ČITATELJI!

Čitatelje opozarjamo na tretjo številko iz zbirke "Sveženik in detektiv", ki je začela danes izhajati na zadnji strani našega lista. Čitati prične lahko vsak, kar ni v nobeni svesli s prejšnjimi. Od marsikaterega čitatelja smo že dobili pismeno priznanje za ta izvanredni devetmištevnik.

LLOYD GEORGE BO IZPUŠTIL MacSWINEY-A

Poročila iz Švice izjavljajo, da je oprostitev župana MacSwiney-a mogoče dejstvo.

London, Anglija, 7. septembra. — V nekem poročilu na londonski "Times" iz Virge, Švice, se glasi, da je angleški ministrski predsednik Lloyd George izjavil, da bodo župan MacSwiney in drugi irski jetniki, ki se nahajajo na stradalni stavki, izpuščeni iz ječe, če bodo dali odgovorni Irci zagotovila, da bodo umori policistov na Irskem prenehali.

Iz drugih poročil je razvidno, da je to sporočilo lista "Times" verodostojno.

Soglasno s poročilom na "Times" je Lloyd George izjavil, da niti eden izmed neštevilnih pozivov na usmiljenost ne daje zagotovila, da se bo na pravilo konec takim zavratnim umorom. Dostavil je, da je imel brezpogojni odpust jetnikov iz ječe skrajno slab utis na policije na Irskem in da bi vsled tega izgubila vlada ves ugled.

"Daily Mail" pravi, da je bilo opaziti novo delavnost med govorniki dobro organiziranimi skupinami sinfajnske armade. V oficijelnih krogih se domneva, da se namerava vprizoriti nadaljnjo oboroženo ustajo v velikem obsegu in da se bo slednja najbrž pričela krog 25. septembra.

Isti list izjavlja, da so prijatelji župana MacSwiney-a iz Corka potem, ko je vlada v petek definitivno odklonila vsako oprokčjeenje njega in njegovih tovarišev naslovili na "republikansko vlado Irse" nujen poziv, naj oprosti župana njegove prisega in naj mu da dovoljenje, da sme zavzati hrano.

Na temelje ugotovila Bonar Lawa so prijatelji župana MacSwiney-a iz Corka sedaj prepričanja, da je najti edino upanje za oprostitev župana v prizivu na naslov Združenih držav.

To je spoznal v prvi vrsti Arthur Griffith, ustanovitelj Sinfajnske organizacije, ki je brzojavil predsedniku Wilsonu ter ga prosil, naj intervenira v prid župana MacSwiney-a. Istega razpoloženja je očividno tudi žena umirajočega župana, ki je izjavila ob priliki, ko je zapustila celico svojega moža: — Teško si je misliti, da bi bil človek lahko tako slab ter živel še naprej. Naše edino upanje je sedaj Amerika in ameriški finančniki. Organizirano delo v Angliji očividno ne more ničesar storiti za nas.

MACSWINEY BO BAJE OPROŠČEN.

London, Anglija, 6. septembra. — Tukajšnji "Times" je dobil iz Luetticha v Belgiji poročilo, da hoče ministrski predsednik Lloyd

ZANIMIVA IDILA IZ CLEVELANDA

Gospodična Pearl Bosworth noče zapustiti drugega ji Clevelanda ter gre rajše v špekamro.

Cleveland, O., 7. septembra. — Kolikokrat ste bila že aretirana? — je vprašal sodnik Sibert napudrano in našminkano Pearl Bosworth, ki je morala radi svojega izvanrednega krepostnega življenja večeraj zopet pred strogega sodnika.

— Vaša častiljivost, — je rekla ona, — tako pogosto sem že bila tukaj, da vam tega ne morem natančno povedati.

— Gotovo ste imela že čast nastopiti pred menoj, — je menil sodnik.

— O, da, — je odvrnila Pearl, — a med vami sodniki je eden prav tako strog in hud kot drugi.

V časti vredna mlada dama je bila že nešteto krat v prisilni delavnici in uprava te prisilne delavnice je že več kot enkrat naprosila policijske oblasti, naj te gospodične ne pošljejo več v zavod.

Sodnik ni vedel, kaj naj stori z njo. Konečno pa mu je prišla misel: — Če mi obljubite, da boste v teku 24 ur zapustili mesto, vas hočem v tem slučaju izpustiti, — je rekel.

— Tega ne morem storiti, — je odvrnila Pearl. — Jaz vendar ne morem pustiti na cedilu svojih prijateljev in svojega posla.

KEMIKI SE ŠE VEDNO BOJE NEMČIJE.

Chicago, Ill., 7. septembra. — Ameriška organizacija kemikov je sprejela večeraj zvečer resolucijo, v kateri se daje izraza obžalovanju, da se ni zakonodajnim potom zavarovalo ameriško barvilno industrijo. V resoluciji se zahteva, da sprejme vlada tozadevne postavke. Govorniki so izjavili, da ni le treba preprečiti, da bi Nemčija razpolnila ameriški trg s svojimi proizvodi barvil, temveč da je tudi treba oslabiti vojaško moč Nemčije.

Opozarjalo se je na dejstvo, da se uporabljajo snovi, ki pridejo vpostev v barvilni industriji, tudi pri proizvodnji eksplozivnih snovi in da se s pospeševanjem nemške barvilne industrije indirektno podpira tudi vojaško moč Nemčije.

George oprostiti lord majorja MacSwiney-a iz Corka če dobi dovolj garancij, da bo prenehalo morjenje policistov na Irskem.

Prišlo je še več drugih brzojav, ki potrjujejo to vest.

POLJSKA APELIRA NA LIGO NARODOV

LITVINCI SO OBDOLŽENI NAPADA. — POLJSKO OZEMLJE NAJ TAKOJ IZPRAZNIJO, ČE NE, JIM BODO POLJAKI NAPOVEDALI VOJNO. — LITVINCI SO SE BAJE SPORAZUMELI Z BOLJŠEVIKI.

London, Anglija, 7. septembra. — Poljska vlada je naprosila Ligo narodov za posredovanje v poljsko-litvinskem sporu. V prizivu je rečeno, da bo Poljska prisiljena napovedati Litvincem vojno, ako se razmere v najkrajšem času ne bodo izpremenile.

Litvinci so namreč brez vsakega izziva napadli močan poljski ter vdrlji v poljsko ozemlje.

Liga narodov, ki ravno sedaj zboruje, bo najbrže odredila, da morajo Litvinci tekom treh dni zapustiti poljsko ozemlje.

Paris, Francija, 7. septembra. — Poljaki zatrjujejo, da so sklenili boljševeki z Litvinei pogodbo, ki določa, da smejo boljševeki neovirano pošiljati svoje čete skozi Litvo na poljsko fronto.

Litvinske čete so zasedle Suvalki ter prodirajo proti Avgustovu.

Variava, Poljska, 6. septembra. — Iz poljskega glavnega stana se poroča, da so Litvinci vprizorili več novih napadov, ki so bili pa vsi odbiti.

Poljaki so vjeli dva litvinska častnika in dvesto mož ter zaplenili šest strojnih pušk.

STRAŠEN POTRES V ITALIJI

Potres je razdejal cela mesta ter sahteval veliko človeških žrtev. — Pokopani pod razvalinami.

London, Anglija, 7. septembra. Neka brzojavka iz kraja Spezia naznanja, da je potres čisto razdejal italjansko mesto Fivizzano, ki leži 34 milj severo od Lucee. Tudi mesti Solero in Monte sta jako poškodovani.

Florence, Italija, 7. septembra. — Danes zjutraj, par minut po osmi uri, se je pojavil tukaj močan potres. Povzročil je veliko škodo. V Reggio in Avezzano so se podirale hiše, in pod razvalinami je pokopanih veliko ljudi.

Ravnatelj tukajšnjega observatorija naznanja, da je bilo središče potresa oddaljeno kakih petdeset milj od Florence.

Ljudje stanujejo na prostem. Nihče si ne upa v hišo.

Rim, Italija, 7. septembra. — Trije močni potresni sunki so se pojavili danes po različnih krajih Toskane.

Več vasi in mest je uničenih.

Piza, Italija, 7. septembra. — Ko se je danes zjutraj tukaj pojavil potres, je prebivalstvo najprej pobegnilo na glavni trg, potem pa na kmete. Jako je poškodovana stolna cerkev.

Reševalna akcija se je že pričela, in ljudje domnevajo, da je veliko oseb pokopanih pod razvalinami.

Milan, Italija, 7. septembra. — Potres ni povzročil nobene panike med tukajšnjim prebivalstvom. Kljub temu so pa jetniki državne jetnišnice odločno zahtevali, naj jih izpuste na prosto, češ, da ni majo nobenega veselja umreti pod razvalinami.

V jetnišnici je zatem vojaštvo napravilo mir.

Premišljite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listka.

Sedaj živimo v času negotovosti in slorabe, vsak skuša postati nitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in sakotni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

Tvrđka Frank Sakser, 25 Cortlandt St., New York, N. Y.

Znanstvena leta 1920.

Žrtva ljubosumnosti.

Novela. — Spisal dr. Stojan.

(Nadaljevanje.)

In kakor podlasica skoči naenkrat tja, kjer je bila Grozdanka nočoj ubija šipo na oknu. Tu odgrne zastor, in glej strašno priznava: Vekoslav je sedel pri mizi zraven njegove Vide, držec jo okoli pasu.

Ta pogled pa omami možu dušo in pamet. Kakor brezvesten zdrinja v šrambo nad hlev in tu zgrabi hlastno nabiti sanokres. Hipoma mu prevzame srce morilna radost, in on pritisne veselo smrtonosno orožje na svoje prsi. Kakor da bi se mu že hotel poprej zahvaliti, zato, da mu naščuje in ugonobi zločince, tako krčevito in trdno drži ljuti mož morilno orožje na prsih. In trenutoma je že Branko zopet pri oknu. Divje pogleda v sobo, in glej, ravno sedaj potegne grajšček Vido nase in jo hoče poljubiti, a Branko nameri nanj in sproži. Pok udari strašno od stene v steno, v istem hipu pa se zvrmeta obadva, Vida in Vekoslav, raz stola na tla, otrok jame kričati, strel pa se razlega daleč tja po nočni temini, da odmeva zamolklo bobneč log in gaj.

Zopet zatuli huda burja okoli oglov Cvetkove hiše, ali Branko je ne občutil. Divje se zakrohota v črni temi, skodloželjen in zadovoljen sam s seboj, rekoč:

"Zdaj imaš svoje plačilo, nesrečnež!"

Izgovorivši pa krene proti hlevu, šepetajoč samemu sebi:

"Dolgo sem ga zalezaval, ali enkrat sem ga vendar zasacil prokletea... A zadel sem ga dobro, izvrstno. Ha-ha-ha! Kar zvrnil se je... Težko, da bi ga kakor nekaj zopet otela srti — njegova Vida!"

Tako je govoril sam s seboj nesrečni mož v svoji blodnji, a potem je kakor brezumen taval na prej proti temnemu gozdu.

Bilo je ravno ob dveh po polnoči, ko dojde Cvetkova mati Jera od polnočnice domu. Vse je bilo tiho kakor v grobu, ko se približa hiši. Okna so bila le mrklo razsvetljena in vrata trdo zaklenjena. Nekaj časa trka mati na duri, ali nikdo se ne oglasi. Nato pa stopi k oknu in zakliče:

"Branko, ali se nisi doma? Odpri, Branko, odpri!"

Čakajoč pa, da ji pride kdo odpirat, govori sama s seboj:

"Zakaj me ni počakal, da bi bila skupaj iz cerkve hodila? Kam se mu je tako mudilo nočoj?"

Ali nikdo ne pride odpirat, in tedaj premišljuje Jera, kako lepo je bilo nočoj pri polnočnici. Zadržal je bila ona na sveti večer v cerkvi tisto leto, ko so pokopali njeno mamo. Bog mu daje sveti raj in duši zveličanje! Tudi takrat se lepo in milo peli zvonovi kakor nočoj, tudi takrat je bilo vse tako sveto in veličastno kakor ta večer. Ali nekaj se je zdelo stari mamici vendar le žudno. Ko je bila zadnjič pri polnočnici, je videla — tako si je vsaj ona sedaj domišljevala — grede ob enajstih mimo pokopališča, da so nesli mrtvaško raket na grobje. In res to je nekaj pomenilo; saj je isto leto umrl njen mož Cvetko! A nočoj je tudi videla ravno isto priznava kakor tedaj. Kaj naj pomeni to!...

Tako žalostni spomini so ji rojili po glavi, ko pričakuje v arazu in temi, da se ji vrata odpro. Ali ko Jera dolgo nikogar ne pričaka, potrka prav silno na okno in sedaj pokliče Vido, meneč, da se bo vsaj ona vzbudila ter ji prišla odpirat.

Naposled se otvori okno, in neznan roka ji poda ključ od hišnih vrat. V temoti ni seveda mati Jera razločila tujece roke in nič hudega sluteč odklene duri ter stopi v sobo. A tu se ji odgrne strašen prizor: Na postelji leži Vida — mrtva in vsa okrvavljena, zraven nje kleči grajšček Vekoslav, na tleh pa je videti mlaka ka strje žilovske krvi.

"Za božjo voljo, kaj pa je!"

vzklikne mati Jera vsa prestrašena in na pade brezvestna tja po postelji. Tu pa se oklene svoje sinuhe in jo drami in drami, meneč, da jo mora vžraniti. Ali vse zaastonj. Vida je bila mrtva, njen život mrzel kot led. Prebito je imela glavo po senih, tu je bila izletela iz njenega telesa življenja moč.

Mati je klicala svojo Vido, dre-

gala jo, ali ona se ne gane več. Poljubovala jo je tašča, ali sinaha ne čuti sape njene gorče ljubezni. Vse je bilo mrzlo in ledeno. In to spoznavši, zgrudi se na prsi mrtvi ženi, in tu joče in pretaka krvave solze, kakor da bi ji bilo sree počilo.

Zraven Vido pa se vedno kleči Vekoslav. Kakor smrt je gledal bled iz votlih oči na nesrečno žrtev moške ljubosumnosti. Vso tezo svoje pregrehe je občutil sedaj grajšček v svoji duši. Spoznal je, da je pravzaprav le on sam morilec tega lepega, mladega življenja. Najlepši ženski cvet leži pred njim poteptan in uničen. In kdo ga je zatrl, kdo pohodil? — On sam je storil to, moral si je Vekoslav odgovoriti, in tudi njegova vest mu je narekovala isti odgovor.

Dobro je vedel naš nesrečni grajšček ali vsaj čutil v svojem sreu, da je le Branko ustrelil nanj skozi okno. Kdo drug pa bi naj bil storil to? — Ta njegova slutnja pa je postala celo resnična zanj in istinita, ko je prišla Brankova mati sama brez svojega sina domu. In kdo je kriv tega strašnega umora? — On sam, odgovarjala mu je neprestano vest v sreu, če jo je tudi hotel celoma zadušiti. Ali pregrela je bila prevelika, on se je čutil pobitega, lastna vest ga je premagala, nje glas ga je bil potrl. Brezumno, mirno in tiho kakor na mestu zasacen zločinec in ubijalec, klečal je on pred mrtvo Vido. Le zdajpazdaj je privzdignil oči ter nemo pogledal v mrtvo ženo pred seboj. A ta pogled ga pretrese do dna njegove duše, groza ga obide po celim životu. In tedaj potegne nevede roko po čelu, vzdihne globoko ter se zopet utopi v svoje grozne misli, ki so mu objedale srce in obisti. In zdaj se mu zdi, kakor da bi ga preganjala ista nočna pošast, o kateri je prej toliko Vidi pripovedoval. Ali groza in strah! Sedanja pošast je hušja od prve, katero je bil v lažeh naskikal pošteni ženi. Sedanje njegove pošasti ne zadržajo niti sneg, niti led, niti potoki, to pošast nosi sam v lastnem svojem sreu, ta pošast je njegova lastna vest. Ta ga zdaj goni in žene, a on ji ne more ubazati več!

Čez dolgo časa se zave mati Jera. Na lieu se ji zreali vsa bolečina njene duše. Nemo vstane od svoje Vide in poklekne tja pod razpelo, ki je kinčalo v kotu božje jaslice. Gorče molji mati za dušo svoje sinuhe in tudi za nesrečnega Branka. Saj je nehotela slutila v svojem sreu, da je ta zločin storil njen sin Branko! Od molivši gorče molitev, pa vpraša nesrečna mati grajščaka:

"Moj Bog, kaj pa vas je prineslo sem? Ali ste vi nesrečni? Ženo usmrtili? Bog se nas usmilil! Govorite!"

"Da, Bog se nas usmilil! Jaz sem kriv srti vaše sinuhe. Sam nisem sicer položil morilne roke na to ženo, niti ji zagnal smrtonosne krogle skozi glavo. Ali srti, ki je bila namenjena meni, dohitela je njeno nedolžno bitje. Kroglja, ki je imela prebiti mojo glavo, zadela je v njen život ter izgnala dušo iz njega."

Vekoslav umolkne pri teh besedah ter se ozre ves pobit in uničen na Brankovo mater. Dolgo časa molčita obadva. Naposled nadaljuje grajšček:

"Mimo sva sedela Vida in jaz tu-le pri mizi, pogovarjajoča se med seboj. A naenkrat počei strel pri oknu, Vida in jaz se pa zvrnema pri tej priči samega strahu raz stola na tla. Jaz se hitro zopet zavem, skočim na noge, nato hitim k vratom, da bi pogledal, kdo je zunaj, ali ne morem odpreti. Potem poslušam pri oknu, a ne slišam ničesa. Obrnivši se po sobi, pa zagledam, da leži Vida na tleh. Hitro stopim k nji, a ona je zamolklo stekala, in kri ji je lila pri senih iz glave in nst. Nato jo vzdignem na svoje krilo, ali ona povesti glavo in zatise oči, Zdaj šele vidim, da je nevarnost velika. Strašna groza me tedaj prevzame in jaz si ne vema pomagati. V temno noč jamem klicati na pomoč, a vse je bilo zastoj, žive duše od nikoder. Vse je bilo tiho kakor v grobu, le ubogo dete kričati in stoka, kakor da bi vedelo, da se njegova nesrečna mati bori s smrtjo. Vida se ni več zavedala.

Le nekaj besed je mrmrala v svojih zadnjih vzdihljajih, a nato na veke mirno zaspala v svojih rokah."

Drugi dan na sveti božični praznik pa so milo peli zvonovi mrliču v svojo. Daleč tja po hribih in dolinah so se razlegali otožni glasovi in oznanjali žalostno novico svojim župljanom. To ni bil oni veseli dan božični, ko se raduje naš kmet in obhaja vesel visoki praznik Kristovega rojstva, temveč to je bil dan žalosti in tuge za celo župnijo. Saj je bila Cvetkova Vida povsod priljubljena. Po celi okolici in fari je slovela za lepo, pridno in pošteno ženo. Od vseh krajev so hodili torej ljudje mrliča kropit in so iskreno molili za ubogo dušo. A kdorkoli je mrtvi ženi pogledal v lice, razjokal se je kakor dete, kajti pred seboj je videl dobrohotno mu prijateljico umorjeno!

Potrtega in plahega srea je vsakteri zapuščal Cvetkovo hišo. Sedaj je imel zopet novo prepričanje, da je človeško življenje kakor rosna kaplja na veji. Neudarno pride vihar, strese drevo, veja se zmaže in rosna kaplja pada na tla in — prestane. Tako je naše življenje. Še včeraj, da, še sinoči je bila Vida zdrava in vesela — in danes že leži mrtva na odra!

Ta le mrtva obhajale vso sosedstvo. Sedje in župljani pa niso hodili samo mrliča kropit, temveč oni so tudi tolažili staro mater Jero ter ji pomagali v sili. Naš kmet čuti nesrečo svojega sosa globoko v sreu in rad mu priskoči na pomoč, ako le mogoče. Po cele noči so prebdeli in premolili moške in žene pri mrliču na Cvetkovem domu. Hitro so se bili zbrali Brankovi prijatelji ter sami vse oskrbeli, kar je bilo potrebno za dostojen pogreb. Tudi Videški Dragan je bil prišel in ta je prevzel ves posel domačega gospodarstva. Opravil je vse pota, ki so bila sedaj na vrsti. Bil je pri gosposki in pri gosposki župniku, a iskal je tudi svojega nesrečnega prijatelja Branka.

Pozno v noči je že bilo na večer dne sv. Štefana. Mati Jera in bližnji sosedje so že težko pričakovali Dragana domu. Celi dan ga ni bilo od nikoder.

"Moj Bog, Draganu se je gotovo kaj pripetilo", izpregovori globoko vzdihnivši mati Jera. "Da se tako dolgo ne vrne. Nesreča ni nikdar sama. Ali je Branka našel ali ne?... Morda tudi on leži kje mrtev, ali sneg ga zakriva, da mu ne pridemo na sled. Tako sem izgubila dva otroka naenkrat in zdaj sem sama — čisto sama na svetu. Le edina Grozdanka mi je še ostala, ali tudi njo menda v kratkem izgubim. Celi dan prevpije dete in prejoče. Ako pa malo zadremlje, strese se dostikrat na celim životu; kar kvišku odskoči in nato jo začneja lomiti božjast. Tedaj pa ne občuti nič, v lice prihaja črna in ves život je trd. Tukaj se pač očitno vidi, kako deluje strah na otroke. Bog jo reši muke in trpljenja!"

Izgovorivši pa se babcia zopet razjoče. Debele solze ji kapljajo na krilo, z rokama pa se poprime krčevito za prsi, kakor da bi si hotela iztrgati sree iz njih.

"Idi spat, Jera", prigovarja ji sivolasa mož, njen sosed Matevž. "Dve noči je nisi zatisnila očesa. Še tebe se bo lotila bolezen, če boš tako neizmerno in neprestano žalovala. Potolži se, Jera. Bog nas pač večkrat obišče, da ne pozabimo čisto nanj. Nesreča je le božje svarilo. Svet se že itak danes malo briga za Boga, in če bi nam še on včasih kake nesreče ali nagle in nepričakovane smrti ne poslal, začeli bi se celo misliti, da ga res ni več v nebesih. Vse je v božjih rokah, Jera! Molimo še eden očenaš in česteno Marijo za vse verne duše v vceah!"

In molili so za njim vsi zbrani sosedje Gospodovo molitev. Tedaj pa so za nekaj trenutkov razgnali nesrečni Jeri in sebi žalostne misli. Saj našemu kmetu le molitev pripomaga, da ne občuti tako globoko svoje nesreče!

(Pride še.)

Spoznala ga je. Mladenci proti gospodinjici: — Moja zadnja gospodinja se je jokala, ko sem šel proč.

Nova gospodinja: — To je že mogoče, a jaz tega ne bom storila. Pri meni je treba plačati vna-

se prej.

Poročilo o poslovanju Foreign Language Service

od 1. februarja do 31. julija 1920.

Gospod urednik:

The Bureau of Foreign Language Information Service Ameriškega Rdečega Kriza si vzame prostost, da predloži kratko poročilo o svojem poslovanju in napredku v dobi od 1. februarja do 31. julija 1920. V preteklosti je ta urad od časa do časa potom Vašega lista objavljaval tujejezične skupine in Združenih držav o svojem cilju in uspehu. To poročilo vam predložimo v nadi, da tujejezične skupine opažajo napredek, ki se je povzdignil, odkar smo zadnjikrat imeli priliko jim poročati.

Nedvomno vam je znano, da je ta urad skozi mesec december in januar dočela prenehal s svojim poslovanjem, s 1. februarjem pa se je definitivno pridružil Ameriški Rdečemu Krizu in od tedaj se je pričela nova era. V tem času ne samo, da je ta urad silno povečal svojo delavnost, temveč je bil tudi v stanu povečati obseg svojega delovanja. Pod pokroviteljstvom Rdečega Kriza se je povečala otvorila še en odsek, da poveča svojo delavnost med ameriškim časnikarstvom, da poveča svoje obje, da dosledno svoje niso običajno posila svoje zastopnike po naselbinah v namenu, da pridejo v osebni stik z uredniki in zastopniki tujejezičnih skupin ter konečno, da pride v zelo koristne zveze z velikim številom odsekov in divizij Rdečega Kriza v tej deželi in v Evropi.

The American Press Section je sklenil več zvez s časniki in magazini v tej deželi ter redno poroča razne vesti o delavnosti, ciljih in nadah ter tudi o uredniških pripombah in mišljenju tujejezičnih skupin. Mnogi največji in najvplivnejši listi v tej deželi prejema od American Press Section pojasnila, ki kažejo v splošnem, kaj priseljenik misli. Priprani smo, da se je sedaj privikar posrečilo vpostaviti učinkovit način komunikacije med ogromnim številom priseljenikov v to deželo, ki ne znajo govoriti angleškega jezika. Poslušajmo se tedaj te prilike, da se zahvalimo urednikom tujejezičnih listov za njihovo iskreno sodelovanje, ki nam je pripomoglo, da smo mogli ameriškega narodu predočiti te činjenice in mišljenja, katero mislimo, da mora poznati, ter nas veseli, da moremo javno izraziti našo zahvalo za podporo, katero ste nam skazali v kolonah Vašega lista.

Naša glavna naloga je bila, preskrbeljati naše časopisje s takimi informacijami o federativni (zvezni) vladi, ki pomore onim, katerih ne morejo dobiti v angleškem časopisju v njihovem prizadevanju razumeti Ameriko. Ponovno želimo priznati urednikom priznanje za inteligentno uporabo obilnega materialja, ki smo ga jim posiljali. Mogoče vas bo interesiralo, da je naših 15 odsekov, med katerimi je bil eden organizovan konec marca, poslalo tujejezičnim listom 2437 časnikarskih člankov. Iz tega se lahko razvidi velika uporaba tega materialja, in kolikor se more preneti z ozirom na prejete odčitke, so bili ti članki tiskani 17,078-krat. Število besedij v teh člankih je znašalo 5,534,017. Vprašanja, o katerih so ti članki razpravljali, so bila različna, ker pa bo gotovo vsakega zanimalo, jih hočemo tukaj navesti:

Najmanj dve do tri stotine vseh člankov zavzemajo vprašanja, ki se veče ali manj tičejo poedinih skupin.

Obilna uporaba tega materialja se more smatrati za vspešno. Ta urad je prepričan, da o njegovi časnikarski članki, posebno članki o dohodninskem davku (income tax), naturalizaciji, priseljevanju tako razširjeni in tako zelo važni za reševanje sedanjega problema, na katerega naleti vsak priseljenec v Ameriki, da se je uporabilo v to mnogo dopisovanja in izgube časa, ki bi bil drugače iz nepoznanja položaja izgubljen. Skratka, časopisje je imelo uspeh, da je pojasnilo za kome in naredbe naše vlade, kar se posebno tiče tujecev.

Je pa še veliko slučajev, ki se ne morejo rešiti potom člankov v časopisjih, Zaradi tega ta urad, kakor vam je gotovo znano, tudi

Grozen, a resničen roman

Pred nedavnim časom je prodal neki kmet na sejmu v Sarajevu par volov za 30,000 kron. Ko se je rato s hčerko vračal domov, je opazil, da se plazita za njima v goščici dva vojaško blečena moža. Oče je dal hčerki brž denar in ji ukazal, naj z njim zbeži. Kmalu sta roparja dohitela očeta in ga uobila. Hčerka je begala po gozdu, kjer jo je prehitela tema tako, da ni mogla prispeti do orožnikov. Ko je v neki samotni koči zagledala luč, je šla tja prosit prenočišča. V koči jo je sprejela neka zenska in ji dovolila, da sme spat pri njeni hčeri v sosednji sobi. Pozno ponoči se je vrnil domov mož te žene. Bil je eden obeh roparjev. Žena ga je hitro vprašala, če je dobil denar, nakaž ji je mož pripovedoval, da je kmetja sicer umoril, da pa denarja pri njemu ni dobil, ker je žnjim pobegnila hči. Žena mu je brž povedala, da spi ravno ta deklica v sosednji sobi. Razbojnik je odvrnil, naj le spi, ker mu viti tak ne more. Ves pogovor je slišala skozi leseno steno prestrašena deklica. Ko je razbojniška družina zaspala, je skočila deklica skozi okno in tekla po orožnike. Zgodaj jutraj je razbojnik vstal, se splazil v sosednjo sobo in zamahnil z nožem po navidezni žrtvi, toda zadel in ubil je lastno hčer. Medtem pa so že prišli tudi orožniki ter drznega roparja vklelnili in odgnali v Sarajevo, kjer gotovo ne uide zasluženi kazni.

vsakomur pomoč, da reši svoj problem v zadovoljstvo in v najkrajšem času. In ravno tukaj so številke zelo zanimive. Ne sme se pa pozabiti, da se vsako vprašanje in odgovor nanaša na večje število oseb. Zadnjih 6 mesecev je ta urad prejel 9076 vprašanj, ki so se pretvorila, kakor pravimo, v slučaje (cases) in je bilo na eno vprašanje treba dati po več odgovorov.

Večinoma so se vsa vprašanja tikała stvari, kakor: dohodninskega davka (income tax), potnih listov, War Risk Insurance, priseljevanja, izseljevanja, naturalizacije, kompenzacij, osebnih problemov, zdravstva in drugih slučajev. Tako je bilo 1445 vprašanj o dohodninskem davku. V takem slučaju se je moralo razlagati zakone, pisati pisma, obiskati razne urade in državne kolektorje, Custome House v New Yorku, spremljati nekatere potnike, ki so potovali v stari kraj, ter izpolnjevati veliko število tiskovin. Imeli smo poleg tega tudi 1826 slučajev o priseljevanju in izseljevanju ter 771 slučajev pridobitve državljanstva.

Da nam je mogoče dobiti najzadnje, popolne in najbolj avtentične informacije, sta eksekutivni odsek tega urada, kakor tudi njegov posebni zastopnik v Washingtonu, bila v neprestani zvezi z vladnim departamentom v Washingtonu ter drugimi bližnjimi in bolj oddaljenimi pododseki. Na ta način se nam ni samo posrečilo dobiti vse naredbe teh uradov, temveč je vlada v več slučajih izdala na našo zahtevo posebne izjave izključno za tuje prebivalce. In ne samo, da je ta urad iskal informacije in pomoč v Washingtonu, temveč ga je tudi vlada večkrat naprosila, da ji da informacije in pomoč. V mnogih slučajih je vlada prosila ta urad, da ji pojasni o vprašanjih, ki so velikega pomena za priseljenca. Tako smo n. pr. pomagali Commissionerju of Internal Revenue, da je olajšal nekatere komplikirane naredbe o income tax, kar je bilo v veliko korist odhajajočim tujeem. Tako je bilo tudi pojasnjeno Commissionerju, da imajo podaniki nekaterih držav pravico do posebnih olajšav. Potrebna odredba je bila izdana en teden potem, ko smo jim poslali potrebna dokazila.

Enako je bilo tudi z naturalizacijo, war risk insurance in priseljevanjem. Kratko: urad je pokazal vladnim organom probleme priseljenec na tak način, da se mu je vsakokrat posrečilo pospešiti delovanje in dobiti prijazno konsideracijo.

Bureau of Foreign Language Information Service deluje sedaj na nekaterih konstruktivnih načrtih, o čemur bomo svoječasno poročali. Za sedaj pa moremo reči, da pripravljamo izdajo serije knjizice o stvarih, ki so posebno velikega pomena za priseljenca. Prva knjizica, katero je potrdil upravitelj Bureau of Naturalization in ki bo tiskana v 18. tujih jezikih, bo vsebovala elementarna navodila, kako postati državljan. Druge knjizice pa bodo izdane v najkrajšem času.

Ker smo prepričani, da je potrebno, da priseljenec v Ameriki kar najbolje pozna vlado Združenih držav in da obračajo vlado v svojo korist in dobrobit Amerike, zato nam je posebno ležice na tem, da dosedanje sodelovanje tega urada in tujejezičnih časopisov traja še dalje in da se še bolj utrdi. To časopisje je pokazalo, da ni samo pri volji sodelovati z vlado Združenih držav v velikem delu, da privede milijone naroda, ki ne govori angleškega jezika, do boljše spoznanja in simpatije z ameriškim narodom, temveč, kar je še važnejše, da tudi ameriški narod tem boljše in bolj simpatično razumeva priseljenca.

Is Bistrice v Rožni. Ko so v vigradi tukaj nemurjem odvzeli zemljišče, katero so imeli od Helldorfa v najemu, je na občno večkrat prišel delavec, kateremu pravijo "Motl", ter je tižil, kdo je nemur. Ko pa je prišel med nemurje, je udrihal po Slovenceh in Jugoslavlji, dokler ni bil naznanjen sodnji.

KRETANJE PARNIKOV

KEDAJ PREBLIŽNO ODPLUJEJO IZ NEW YORKA.

NEW YORK	11 sept.	—	Cherbourg
LA TOURNAINE	14 sept.	—	Havre
PRES. WILSON	14 sept.	—	Trat
N. AMSTERDAM	14 sept.	—	Boulogne
LA LORRAINE	17 sept.	—	Havre
BELVEDERE	18 sept.	—	Trat
ST. PAUL	18 sept.	—	Cherbourg
CARONIA	18 sept.	—	Cherbourg
RYNDAM	22 sept.	—	Boulogne
ROCHAMBEAU	23 sept.	—	Havre
LAFAYETTE	24 sept.	—	Havre
COLUMBIA	28 sept.	—	Trat
MAURETANIA	30 sept.	—	Cherbourg
LA SAVOIE	1 okt.	—	Havre
PHILADELPHIA	2 okt.	—	Cherbourg
REGINA	6 okt.	—	Genoa
FRANCE	6 okt.	—	Trat
ARGENTINA	7 okt.	—	Trat
NEW YORK	9 okt.	—	Cherbourg
AQUITANIA	12 okt.	—	Cherbourg
LA TOURNAINE	12 okt.	—	Havre
LA LORRAINE	15 okt.	—	Havre
LAFAYETTE	23 okt.	—	Havre
ROCHAMBEAU	28 okt.	—	Havre
MAURETANIA	28 okt.	—	Cherbourg
LA SAVOIE	30 okt.	—	Havre
RE. DITALIA	30 okt.	—	Genoa
AQUITANIA	28 nov.	—	Cherbourg
PRES. WILSON	3 novembra	—	Trat
PESARO	6 nov.	—	Genoa
IMPERATOR	11 nov.	—	Cherbourg
REGINA	14 dec.	—	Genoa

Glede cen za vozne netke in vsa druga pojasnila, obrnite se na tvrdko FRANK SAKSER 82 Cortlandt St. New York

Cosulich črta

Direktno potovanje v Dubrovnik (Gravosa) in Trst. PRES. WILSON... 18. septembra 2. razred, \$220 — 3. razred, \$130 in \$5. davka. BELVEDERE... 18. septembra 2. razred, \$200 — 3. razred, \$100 in \$5. davka. Potom listkov, izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji. Razkošne ugodnosti prvega, drugega in tretjega razreda. Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino. PHELPS BROTHERS & CO. Passenger Department 4 West Street New York

Slavni Bolgarski Krvni Čaj.

Ekonomično družinsko zdravilo, katerega uporabljajo milijoni, da ohranijo zdravje. Zakaj bi bil kdo nezadovoljen vsled slabega zdravja, če zamore s par centi kupiti od svojega lekarnarja zavojček te čudovite čistozeliščne krvne tonike. Vzemite čašo vrelega, ko greste k počitku ali dvakrat na teden, in počutili se boste boljše — vaše oči se bodo bleščale. Vaša koža bo zopet kazala znamenja zdravja in vi boste govorili o Bolgarskem Krvnem Čaju ter ga pripravljali svojim prijateljem. Pojdite k svojemu lekarnarju ter ga vprašajte za izdali lekarnarški zavojček Bolgarskega Krvnega Čaja. Če je brez njega, ga morate imeti TAKOJ. Mi vam bomo hitro poslali z zavarovano pošto, naš veliki družinski zavoj, trajajoč za 5 mesecev, za \$125, ali 3 zavoje za \$315 ali 6 za \$525. Naslov: Marvel Products Co., 9 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa. (Adv.)

IZGOVARJANA ANGLEŠKIH BESED.

Doctor Kern je pred leti kot dijak vodil večerno šolo za angleščino in učil rojake v Clevelandu. Izkušnja mu je pokazala, kako naj v besednjaku označi izgovarjavo angleških besed, da jo bodo Slovenci umeli in z lahkoto rabili. Če se zanimate za ameriški jezik, vam bo besednjak velika pomoč. Cena knjige je pet dolarjev. Ta denar se vam obrestoval tisočkrat, če boste rabili knjigo. Naročite besednjak na sledeči naslov: Dr. F. J. Kern 6202 St. Clair Ave., Cleveland, O. Istofam lahko naročite Zornove pesmi, ki bodo vseč zlasti mladim rojakom in nežnemu spolu. Cena je \$125. Obe knjigi z enim naročilom dobite za 6 dolarjev.

Revmatizem

ZDRAVILO DA ONI. K. G. A. IMA. Spomniti leta 1892 se me je lotil muskularni in vnetni revmatizem. Trpel sem več kot tri leta, trpel kot veče samo on, ki ga imajo. Postavil sem zdravilo za zdravljenje, zdravnik me s zdravnikom, toda dolžena pomoč je bila začasna. Končno sem dobil zdravilo, ki me je osvobodilo in bolezen se ni več vrnila. Dal sem ga številnim. Moja žena je, da bi vsak go akualno to čudovito zdravilo mod. N. polžite nobenega centa. Polžite na mo svoje ime in naslov in jaz vam bom poslal poskušnino zastonj. Ko boste to porabili in se boste prepričali, da je uspešno za vaš revmatizem, porabite ceno, en dolar. Pomislite, da jaz nočem denarja, dokler ga ne počete prestovoljno. All niso to čisti računi? Zakaj bi trpeli nadalje, če se vam nu di uspešna pomoč? Ne odlašajte! P. Mark H. Jackson, No 425 G. Durston Bldg., Syracuse, N. Y. Mr. Jackson je odgovoril. Goraje ustvarilo je resnično.

ZENITNA PONUDBA.

Fant nad 20 let star se želi oženiti z dekletom ali vdovo z enim otrokom. Oglasijo naj se le take, katere imajo svojo domačijo: farmo, trgovino ali podobno. Vajen sem vsakega dela. Jaz sem sem sedaj na farmi ter imam nad dva tisoč prihranjenega denarja. Kateri hoče imeti dobrega moža, naj mi piše in priloži sliko. Tajnost jamčena. Pišite na: Frank G. Ranzel, Box 202, Noblestown, Pa.

SUHO GROZDJE

Importirano iz starega kraja 22 centov funt. Bokska 50 funtov \$11.00. Posebna cena na veliko. BALKAN IMPORTING CO 61-63 Cherry Street New York, N. Y. / naročilom pošljite \$3. v naprej.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. GOSAVIJI.

Svečenik in detektiv.

Detektivski roman. — Angleški spisal G. K. Chesterton.

Za "Glas Naroda" priredil G. F.

10

(Nadaljevanje.)

Tretje poglavje.

SUMLJIVI KORAKI

Če boš enkrat naletel na nekega člana onega izbranega kluba "Dvanajstih pravih ribičev", to bo stopil ob priliki letnega obeda v Vernon hotel, boš zapazil, potem ko bo snel svoj površnik, da je njegov frak zelen, ne pa črn. Če pa bi bil tako drzen, da bi ga vprašal, zakaj nosi zelen frak, bi ti odgovoril, da dela za to, da bi ga kdo ne zamenjal z natakavjem. Šel bi proč ves zmešan, kajti to bi predstavljal za tebe uganke, katere se ni da rešiti.

Če pa bi slučajno naletel na majhnega, prijaznega duhovnika, po imenu oče Brown ter ga vprašal, kaj smatra za najbolj čudni doživljaj v svojem življenju, bi ti najbrž odgovoril, da je izvršil svoj najboljši čin v Vernon hotelu, ker je preprečil zločin ter mogoče, eno dušo enostavno s tem, da je prisluškoval par korakov na nekem hodniku.

Vernon hotel, v katerem je imel klub "Dvanajstih pristnih ribičev" svoj letni obed, je bil naprava kot more obstajati le v oligarhični družbi, ki je skoro do prislojenosti zatelebana v svoj način življenja. To je bil proizvod sveta, postavljenega na glavo, — "ekskluzivno" trgovsko podjetje. S tem hočemo reči, da je bila stvar, ki se ni izplačala s tem, da je vabila k sebi ljudi, temveč s tem, da jih je odbijala. Živeči sredi plutokracije postanejo trgovci tako pretkani, da se lahko kosajo z vsakim. Ustvarjajo naravnost težkoc, da morajo uporabljati njih bogati in usiljivi odjemalci denar in diplomatične spretnosti, da jih premagajo. Če bi bilo na taji v Londonu odlični hotel, v katearega bi ne smel nikdo, ki bi bil manj kot šest čevljev visok, bi se družba takoj razvrstila v skupine ljudi, ki so visoki po šest čevljev, da bi zamogla zahajati tjakaj. Če bi bilo rajti v Londonu drag restavrant, ki bi bil vsled neke muhe lastnika odprt le v četrtek popoldne, bi bil v takem času gotovo natlačeno poln.

Vernon hotel je stal kot vsled slučajja na vogalu nekega trga v Belgravia. Bil je to majhen hotel in tudi zelo neudoben. Ravno slabe strani tega hotela pa se je smatralo za varstveni zid nekega posebnega razreda. Predvsem pa je bila ena okoliščina prav bistvena pomena, da namreč tam ni moglo obedovati naenkrat več kot 24 oseb. Edina velika obedna miza je bila slavna terasna miza ki je stala na neke vrste odprti verandi, s katere se je odpiral pogled na enega najstarejših vrtov Londona. Tako je prišlo, da se je bilo mogoče veseliti teh 24 sedežev pri mizi le ob lepem vremenu in ker je to se še povečalo težkoče uživanja, je postalo slednje tem bolj zažetljivo.

Lastnik hotela je bil neki Žid, po imenu Lever, ki je napravil skoro en milijon s tem, da je ljudem otekočil vstop v hotel. S temi omejitvami obsega celega podjetja je zvezel tudi dovršenost v vsaki posameznosti. Vina in jedila so bila tako dobra kot le kje v Evropi in obnašanje natakavjev je natančno odgovarjalo fiksnim navadam angleške visoke družbe. Posestnik je poznal vse svoje natakavje kot prste na svojih rokah. Bilo jih je natančno petnajst. Postati ljudski zastopnik v parlamentu je bilo veliko lažje kot pa natakav v tem hotel. Vsak natakav je bil mojster v strogi molččnosti in neusiljivi dvorljivosti; kot da je komorni sluga velikega gospoča. Konavadi je bil za vsakega gosta pripravljen po en natakav.

Klub "Dvanajstih pristnih ribičev" bi ne hotel nikjer drugod obedovati kot na takem mestu kajti ustrajal je pri luksuriozni osamelosti in že vspricho same misli, da bi tudi kak drugi klub obedoval v tem hotelu, bi bil klub ogorčen. Ob priliki letnega obeda je imel klub navado priti na dan z vsemi svojimi zakladi, prav posebno pa z nožmi in vilicami za ribe. To orodje je imelo obliko ribe. Na koncu vsakega noža in vsakih vilic se je nahajal velik biser. Te nože in vilice so položili na mizo ko so prišle nanjo ribe in to je bil najslabjši del celega obeda. Klub je imel številne ceremonije in običaje, a nobene zgodovine in nobenega smotra. Ravno v tem pa je obstajala aristokracija tega kluba. Klub je obstajal že dvanajst let. Njegov predsednik je bil Mr. Audley, podpredsednik pa vojvoda iz Chestra.

Če sem bil vstanu nekoliko orisati atmosfero tega hotela, se bo čitatelj brez dvoma vpraševal, kako sem prišel do tozadevnih informacij ter tudi rad izvedel, da je prišla tako neznatna oseba ki je moj prijatelj, oče Brown do tega, da se je nahajala v tem pozlačnem kurniku. Kar se tiče tega, je moja povest zelo preprosta in celo vsakdanja. Na svetu je najti zelo priletnega prekupeca in demagoga, ki prihaja v najboljše kroge s preseneljivo vestjo, da so vsi ljudje bratje in kamorkoli je prišla ta prikazen na rmenem konju, je bila naloga očeta Browna slediti ji.

Enega izmed natakavjev nekega Italjana, je zadela onega popoldne kap in njegov židovski delodajalec, ki je sicer vihal nos radi takega praznovanja, je vendar dovolil da se pokliče prvega katoliškega duhovnika. Kaj je natakav izpovedal očetu Brownu, to nas ni briga in prav posebno ne iz izvrstnega vzroka, ker je duhovnik ohranil to zase. Kljub temu pa ga je izpoved napotila, da spiše neko ugotovilo. S ponizno predznostjo, katere bi se poslužil celo v kraljevi palači, je vsled tega oče Brown prošil za sobo ter pisalno orodje. Mr. Lever ni vedel, kaj naj stori. Bil je njuden človek ter imel tudi ono grdo potvoro dobrote, ki neče poznati nobenega nastopa, nikake odklonitve. Ob istem času pa je tudi smatral nayočnost tujca v hotelu na ta večer kot nekaj mada. V hotelu Vernon ni bilo nikdar nobene mešane zone in nikdar niso slučajni gostje prestopili praga hotela. V celena je bilo petnajst natakavjev in dvanajst gostov. Bilo bi nekaj nezaljšnega najti na oni večer nekega novega gosta. Razventega pa ni bil videti nastop očeta Browna prvovrsten in še veliko manj je bila odlična njegova obnošena obleka. Kratek pogled na njega iz daljave bi vzbudil krizo v klubu.

Mr. Lever je konečno našel izhod da vsaj zakrinka nesrečo, če je že ni mogel spraviti iz sveta. Kadar prideš v hotel Vernon, prideš najprej v kratek hodnik in od tam v glavno predvorstvo, odkoder grede na desno hodniki. Ti vidiš proti sobam gostov in na levo zapaziš stieen hodnik, ki vodi v kuhinjo in urade. To je takorekoč hiša v hiši, stieena staremu hotelskemu bufetu.

V tem prostoru se je nahajal zastopnik lastnika in hiva za tem, na poti proti sobam za služabnike, se je nahajala garderoba za gospode. Med prostorom za poslovojeje in garderobo za gospode, pa se je nahajala majhna privatna sobica, ki ni imela nobenega izhoda in katero je rabil gospodar pogosto za tajne posle kot naprimer ob

Zapadna Slovanska Zveza

USTANOVLJENA

INKORPORIRANA

5. JULIJA 1908

27. OKTOBRA 1908

WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION

Glavni sedež: Denver, Colorado.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOHN PEKBO, 4459 Wash. St., Denver, Colo.
Podpredsednik: JOHN FAJDIGA, Box 33, Leadville, Colo.
Glavni tajnik: FRANK SKRABEC, 4644 Wash. St., Denver, Colo.
Zastopnik: ROBERT BOBLECK, Sta. 5, Pueblo, Colo.
Glavni blagajnik: JOSIP VIDETIČ, 4456 Logan St., Denver, Colo.
Zastopnik: FRANK ZAITZ, 514 W. Conant St., Leadville, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: JOHN GERM, 734 Moffat Ave.
MIHAEL KAPSCH, 508 N. Spruce St., Colo. Springs, Colo.
GEORGE PAVLAKOVICH, 4717 Grant St., Denver, Colo.

POBRTNI ODBOR:

Predsednik: ANTON KOČEVAR, 1206 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
JOHN KOCMAN, 1208 Mahren Ave., Pueblo, Colo.
FRANK CANJAR, 500-501 — 45 Ave., Denver, Colo.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

Predsednik: FRANK BOYCE, RR. 2, Box 132, Pueblo, Colo.
FRANK MARTINJAK, Box 230, Ely, Minn.
PETER GERHLE, 4464 Wash. St., Denver, Colo.

VEŠOVNI ZDRAVNIK:

Dr. R. S. BURKETT, 4487 Washington St., Denver, Colo.

GLAS NARODA, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Vse denarje nakazujte na vse uradne stvari so pošiljate na gl. tajnika. Prihode za predsednika gl. nadzornega odbora pošiljate na gl. predsednika glavnega nadzornega odbora.

Mulberry, Kansas.

Gotovo se še spominjate protesta, katerega je dalo naše društvo Biser št. 8 SZS. v Mulberry, Kansas, v Glas Naroda dne 27. julija 1920. Omenjeni protest je bil naperjen proti vsaki izvanredni konvenciji radi združitve SZS. z drugimi organizacijami. Da je pa bil tisti protest v glasilu, je v prvi vrsti krivda glavnega tajnika, ker on ni omenil pravega vzroka v glavnem naznanilu, zakaj je društvo sv. Martina stavilo predlog za izvanredno konvencijo, ampak je samo omenil, da je po pravih konvencijah najvišja oblast in da samo ona lahko združenje odobri ali ovzre. Ker pa je našemu društvu znano, da je bilo to v pravih se prej kot so bile izdane glasovnice, s katerimi se je članstvo izreklo za združenje, je bilo naše društvo lahko mnenja, da je omenjeni predlog stavljen samo zato, da bi se cela stvar zavlačevala in da bi na ta način ne prišlo do združenja. Sedaj pa, ko je bil naš protest že obelodanjen, dobimo informacije, katero smo si želeli. Ako bi jo bili dobili prej, kot je bil pisan protest, bi bili smeli biti zagotavljeni, da bi se bilo prihranilo pisanje in kritiziranje od naše strani in da bi naše društvo brez odloga enoglasno podpiralo oni predlog. Ker pa je bilo v glavnem naznanilu ome-

njeno, da je stvar nujna, da se moramo hitro odločiti za konvencijo ali proti, nam pač ni bilo mogoče šele iskati informacije. Nasemu društvu ni bilo znano, da država Colorado zahteva, da mora konvencija združitve potrditi, ako hočemo priti do združenja. Kakor nam pa je bilo poročano, je omenjeno društvo stavilo predlog za izvanredno konvencijo le radi tega, ker je baje samo v tem videlo izhod, da lahko idemo po poti, katera nam je odprta do združenja. Zakaj nam to ni bilo naznanjeno v glavnem naznanilu? Če bi se to zgodilo, bi bilo naše društvo z veseljem podpiralo, ker bi videlo v tem potrebo konvencije.

Zatorej, bratje in sestre Zapadne Slovenske Zveze, ako so informacije, katere smo sedaj dobili, resnične in da država Colorado zahteva konvencijo potrditev združenja, umaknemo naš protest in podpiramo predlog društva sv. Martina. Ako pa informacije, ki smo jih prejeli, niso resnične, potem pa naj nosijo odgovornost za to drugi, ne pa mi. Mi bomo imeli zavest, da smo imeli le dobro misel in željo in ta je bila: združenje.

Toliko v dobrohotno naznanilo vsem članom in članicam SZS. Jos. Bohoreh, tajnik.

prilikah, ko je kakemu vojvodi posodil sto funtov ali pa mu odrekal par šilingov. Bil je dokaz velike popustljivosti Mr. Lever-ja, da je za eno uro posodil to sobo duhovniku, ki je hotel čekkart. Zgodovina, katero je spisal oče Brown, je bila bil brez dvoma boljša kot ta, ki jo pišemo, le da ne bo nikdar objavljena. Konstatirati moremo, da je bila skoro prav tako dolga kot pričujoča in da sta bila zadnja dva oddelka najmanj zanimiva. Vsled tega se je tudi pozornost očeta Browna odvrnila od pisanja in prišel je poslušati tudi na druge stvari. Blizal se je čas obeda, to je pravzaprav večerje.

Ko je pisal oče Brown zadnji odstavek, je čul enakomerne korače, ki so prihajali naimo njegove sobice. To ni v hotelu ničesar izvanrednega. Kljub temu pa je dvignil oče Brown glavo ter prisluškoval. Nato pa je podprl glavo z rokama ter ne le poslušal, ampak tudi misli.

Koraki, katere je bilo čuti zunaj vsaki trenutek, so bili taki kot jih je čuti v vsakem hotelu. Kljub temu pa so imeli, v splošnem vzeto, nekaj posebnega na sebi. Čuti ni bilo nobenih drugih korakov kot te. Bil je to vedno zelo tihi hotel kajti maloštevilni gostje, ki so prihajali sem, so se podali takoj v svoje sobe in dobro-izurjeni natakavji so imeli nalog biti skoro nevidni, dokler jih gostje niso zahlevali. Koraki pa so bili tako čudni, da ni bilo mogoče določiti, če so redni ali neredni. Oče Brown jim je sledil s prstom na robu mize kot človek, ki išče na klavirju melodijo.

(Dalje prihodnji.)

Koroške novice

Kaj si nemčurji vse smislilo! ko nas je in kaj govorimo. Nima- iz Bistric v Rožu postavili mo prav nič proti temu, ker naši Nemski podrepanki so postavili tabori v bistvu vendar niso za svoje volhne dne 25. julija na kolodvor in sicer eno uro pred odhodom vlaka, da bi šteli, koliko vseč bi nam tudi bilo, ako bi se se nas vdeležil protestnega shoda v Borovljah in ako bi bila naša povedali svoje mnenje, kakšen množica neznatna, sklicali bi bili protiprotetni shod s pomočjo borovljskih in podjbeljskih soci- jev. Kot volhni so fungirali: zidar Jožef Kropivnik, Henrik Topf, Andrej Ineko, Dominik Gabriel iz Jesenice in še par drugih. Ko pa je navrelo naših ljudi polu kolodvor, pa so obrnili ušesa nazaj in hajdi po zajetje domov! Pa kmalu bodo zapeli: "O du mei liaber Augustin, oles is hin!"

Iz Št. Ilja ob Dravi poročajo: Nemčurji pošiljajo na naše shode svoje volhne, da zvoahunjo, koli- po zajetje jo-je odkuril.

Nemčuraki račun v Vašenbergu.

Poroča se: Čudili smo se, odkod da imajo Nemci toliko zaupanja na glasovanje. Zlasti njihovo vodstvo v Št. Vidu. Sedaj vemo. Njihovi plačar: zaupniki so jim za dober denar sestavili poskusni plebscit in sicer tako ugodno, da bodo z lahkoto zmagali, če jim bo ob resničnem glasovanju kdo nacopral dotične številke. Iz spisov iz Št. Vida se razvidi, da so našli v Vašenbergu Nemcev 864, Slovencev 247 in samo 179 omahljiveev. No, dotičnik, ki jim je postavil ta račun, si lahko dá patent na svojo domišljijo. Skupno število se preeej "štima", razdelitev pa bo vsa drugačna. Za to bomo Slovenci že skrbeli. Brez vsakega pretiravanja lahko rečemo, da dobimo dobro polovico glasov, višjih procentov pa še na papirju ne maramo. Smo že s tem zadovoljni, kar je v resnici naše. V Vovbrah so nemčurji našli celo 95% oddanih glasov zase. Odgovor jim bodo dali Vovbrani sami, ki so se zlasti zadnji čas dobero organizirali. V občini Vašenberg so n. pr. našli v Ramoči vasi 21 "gvišnih" Nemcev, imajo pa v resnici enega. Na Želinjah 24 Nemcev in 5 Slovencev. V resnici bo pa približno narobe prav. V nekaterih vaseh so Slovence in celo omahljivee kar črtati. No, na svidenje na glasovanju!

Prostost v Nemški Avstriji.

Iz Celoveca poročajo: Naši nemčurji, ki skilijo čez Krko, ima vedno polna usta "frahajti", tako da se skoro davijo. Da pa boste kmetje in pošteni delavci vedeli, kako vrlo "frahajtilih" navdahnjene bratce imajo, naj služi sledeči resnični dogodek, ki ga ponatiskuje "Kärntner Tagblatt": V vrtu elizabetinskega samostana v Celovecu so delali štirje zidarji čez 5. uro. Čez dva dni so jim prišli neznan mošje groziti, da jih zapodé, ako jih še enkrat najdejo po 5. uri pri delu. Res so prišli in zlezli na drevesa drovoreda, da bi se prepričali, so-li delavci res delo že končali. Dva moža sta prišla celo k samostanskim vratom, češ, da hočeta kot dobra prijatelja z delavci govoriti. Ko se jima je reklo, da so že odšli, sta postala surova. Medtem se je zbralo na cesti kakih sto možkih. Še pozneje so preiskovali, je-li res, da so zidarji delo pustili. In nemški list pristavlja: "Das muss man sich wirklich fragen, wohin werden wir noch kommen, wenn gegen Arbeitsfreudige ein solcher Terror ausgeübt wird." Kam bomo prišli, če se bo delavci, ki bi radi delali, tako strahovali! Kje je torej tako hvalisana "frahajti" nemških socialnih demokratov! Če svoje lastne sodelavce tako strahujejo, kako bodo šele kmetje, ki bi hoteli zlezi pod njih neomejeno komando v Nemški Avstriji! Na ta način se Nemška Avstrija nikdar ne bo izkopalja iz svojih razvalin in s svojimi še ostalimi slabimi zidovi bo pokopala še one zasleplence, ki se ji hočejo približati. V Jugoslaviji pa bodo prosti vsi, in svobodni kmet bo stebel države.

Umrl je

v Celovecu nenadoma ravnatelj učiteljšča Schrautner. Svoje dni je bil na Kranjskem član slovenske "Čitalnice" in Ljubljani in Celovecu pa je bil hud Nemec.

Dr. Koler

SLOVENSKEI ZDRAVNIK
638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik. Specializiran v Pittsburghu, ki ima 20-letno izkušnjo v zdravstvu in zdravilo, ki vseh možkih bolani.

Zastrupljenje krvi zdravniško glosovitiem 600. ki se je imenoval dr. prof. Ehrlich. Če imate nesrečo ali mazzurico po tosem v uru, imajočim kak bolečino v kolutu, priteite in izkušite vam bom kri. Ne čakajte, ker to bo leson se nalasa.

Vse možne solarni zdravila po e-kranjski metodi. Kakor hitro opazite da vam presrečuje zdravilo, se hitrojte, temveč priteite in jaz vam ga bom sopot povrnil.

Hydrate ali vedno kile zdravila v 24. urah in sicer brez čaravice.

Robozni nabavka, ki povzročijo bolečine v kraku in kraku in včasih tudi pri bolnikih, veda, zdravila s solarnosti.

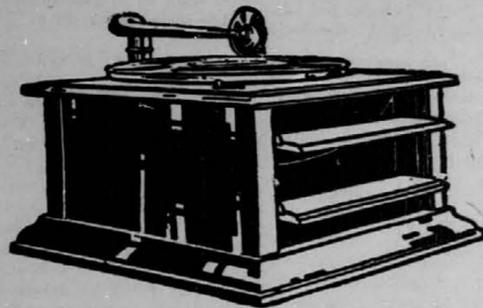
Ervinovim, trganje, bolečino o kraljice, arthritisa, struče in druge bolezni bolani, ki nastanejo vedno solarnosti kvi, zdravila v kratkem času ni potrebno bolani.

Zdravilo ure: vsak dan od 8. ure zjutraj do 5. ure zvečer, v petih ali 6. urah do 5. ure zvečer, ob nedeljah od 12. ure do 2. ure zvečer.

ZASTAVE

Regalije in vse druztvene potrebitina. Garantirano delo in blaga cen. Izdeluje po zmernih cenah vaš rojak

VICTOR NAVINSEK, 331 Greeve St., CONEMAUGH, PA.

Najglasnejši pravi Columbia gramofon.

V zalogi jih imamo 430. Cena takega kakor ga vidite na sliki 32.50. Cena na dva peresa \$40.00. Poje glasno, da ga slišite na miljo daleč. Brez colnne ga lahko nesete vstari kraj. Prave Vaše Kranjske Columbia plošče je dobili pri nas. Cenik pošljemo brezplačno. Naročite si edino le pravi glasni Columbia gramofon takoj, čakler zaloga ne poida. Pošljemo ga prvi dan, ko dobimo Vaše naročilo. Ako ni resnica, kar vam pišemo, vam vrnemo denar.

Kar kupite od nas, ste sigurni, da je pravo in pošteno blago ter se ne boste kesali za svoj denar.

IVAN PAJK 24 MAIN STREET CONEMAUGH, PA.

Mojim pacientom:

Tempotom naznanjam, da sem pripravjen sedaj sprejemati paciente v obeh svojih pisarnah in sicer:

Ob pondeljkih in petkih na št. 242 East 72 Street, New York. Telephone: Rhinelander 2063.
Ure: Od 10. dopoldne do 8. zvečer.
Ostale dni na št. 2399 Silver St., Ridgewood, Brooklyn, N. Y. Telephone: Evergreen 1445.
Ure: Od 10. dopoldne do 8. zvečer.

Ob nedeljah po dogovoru, dr. Josef M. Pleše

GROZDJE, GROZDJE IZ KALIFORNIJE.

PAZITE, zdaj je najboljša prilika naročiti grozdje za to leto, ga dobite naravnost iz vinograda v svojo hišo.

Naše cene so za vas kakor za vsakega prekupeca. Zakaj bi potem pustili, da drugi za vas naročajo, ki zamorete sami, kot trgovci. Naročite se danes in prihranili boste na vsaki toni od \$30.00 do \$50.00, pozneje bodo cene grozdu precej višje.

Sedanje cene so: \$80.00 in več kakoršna je vrsta grozdja.

Denar pošljite po bankovnem čeku na:

GREAT WESTERN GRAPE COMPANY,
307 Morewood Bldg. E. E. Pittsburgh, Pa.

Potrebuje se 100 premogarjev!

Največje majne v Upshur County. Največje plače v državi West Virginia. Naši možje zaslužijo 3 do 5 sto dolarjev na mesec. Zgradili smo nove hiše in jih nanovo opremili. To nam omogoča zaposliti še sto delavcev.

Če ste tujec in če iščete prostor, kjer lahko napravite velik denar, pridite takoj. Naš premogorov je šest čevljev visok in imamo stalno delo.

Mi imamo dobre šole in katoliško mašo vsako nedeljo. Priglasite naj se samo tujcemci. C. T. GRIMM, Gen. Supt., Buckhannon River Coal Company, Adrian, W. Va.

30 dnevna ponudba

za one, ki žele 14-karatne zlate ure. Imam jih od \$30, naprej. Veržice od \$15, naprej. Ker imam ogromno zalogo še iz prejšnjih časov, prodajam tako poceni. Vsak se lahko sam prepriča, ko blago dobi. Pišite, kaj želite in jaz vam pošljem C. O. D. Tako zamorete blago videti ob času sprejema. Prodajam srebrne in pozlačene ure po prijetnih cenah. Pozlačene veržice Jednotni in drugi privrski od \$2, naprej.

M. POGORELC
7 W. Madison Street Room 605 Chicago, Ill

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKEI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.